

ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΑΛΛΗΓΟΡΙΕΣ

Nessum maggior dolore / che ricordarsi del tempo felice / nella miseria*

Ὁ Παντελής Μπουκάλας στὴν ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ τῆς 24 Φεβρουαρίου διατυπώνει δύο καίριες πολιτικὲς παρατηρήσεις: «Ἡ κοινωνία στὶς γειτονιὲς καὶ τὰ χωριὰ βρῆκε τρόπους νὰ βοηθάει ὅσους τραυματίστηκαν ἀπὸ τὸν ἐπελαύνοντα “ἔξορθολογισμό” καὶ νὰ τοὺς βοηθάει σιωπηρά...». Γιὰ νὰ καταλήξει: «Ἄλλὰ γι’αὐτὸ ἀκριβῶς περιπεύει ἡ τηλεοπτικὴ ὑπερδραματοποίηση. Μὲ τὸν θεατρικὸ ὑπερτονισμό ἀδικοῦμε αὐτὸ ποὺ ὄντως συμβαίνει μὲ πολλοὺς Ἕλληνες, ἀλλὰ ὄχι ὅλους, νὰ δυσκολεύονται ἀφόρητα».

Μὲ τὴν τηλεοπτικὴ ὑπερδραματοποίηση καὶ τὸν θεατρικὸν ὑπερτονισμό ἐφιλοτεχνήσαμε τὴν εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐπίγειας κολάσεως· ἐδῶ καὶ στὸ ἐξωτερικό. Ἄσυναίσθητα, ὑποσυνείδητα, ὡς ἀλληλουχία παραστάσεων ἔρχεται στὸν νοῦ ἡ Κόλαση τοῦ Δάντη. Μὲ μία διαφορὰ· οὐσιώδη. Ἐκεῖ ὁ ποιητὴς βρίσκεται στὴν Κόλαση, γιὰτὶ ἔχασε τὸν ἴσιο δρόμο (che la diritta via era smarrita). Ἐμεῖς ὀδεύσαμε πλησίστιοι· μὲ στοχευμένη ρότα· προγραμματισμένα. Γιατί; Ἕνας θεὸς τὸ ξέρει. Ὁ Δάντης ἐπικαλεῖται τὸν Βιργίλιο: Tu duca, tu signor e tu maestro. Ἐδῶ σὲ μᾶς καθοδηγητὴς, ἀφεντικὸ καὶ δάσκαλος Ὁ Μέγας (ἀδερφός;) καὶ οἱ ἐπὶ τὰ ἴχνη του. Ἦταν αὐτὲς οἱ πρῶτες σκέψεις.

Ἀργότερα τὸ ἀφήγημα παίρνει ἄλλη μορφή· ἀπροσδόκητη. Ὁ Νοῦς, στὸν ρόλο τοῦ δικοῦ μου Βιργιλίου, μὲ ὀδηγεῖ στὸ Καθαρήριο. Βλέπω παραζαλισμένους, ἀμήχανους, χαμένους τὴν πλειονότητα γνωστῶν καὶ ἄγνωστων συμπολιτῶν. Πρέπει νὰ ἔχουν διαπράξει ἓνα ἢ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα (διευρυμένα). Τὸ καθαρήριο Πανύψηλο κωνικὸ ὄρος. Χωρίζεται σὲ ἑπτὰ πεζοῦλες, ἑπτὰ δακτυλίους (cerchi). Σκαρφαλώνοντας τὸ βουνὸ καὶ κοιτάζοντας δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ διαπιστώνεις πῶς ὅλοι οἱ Ἑλλαδίτες, ὄχι ἡ ἀπλὴ πλειονότητα, βρισκόμαστε ἐδῶ. Μὲ μία ἐξαιρεση (περὶ τῆς ὁποίας πιὸ κάτω).

Ἐπτὰ δακτύλιοι λοιπόν· οἱ ἔνοικοι ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος τοῦ ἁμαρτήματος. Πρῶτοι, κάτω-κάτω, οἱ ἐγωῖστὲς καὶ οἱ ἀλαζόνες (διοικήσεις τῶν ΤΕΑΔΥ, ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, ΤΕΑΙΤ, ΤΑΠΙΤ, ΤΕΑΠΑΣΑ [ὄχι στὸ ΤΣΙ], οἱ πρυτάνεις, ὁ Παπουτσῆς). Ἀμέσως πιὸ πάνω οἱ ζηλόφθονοι καὶ οἱ

κακεντρεχεῖς (ἓνας στοὺς δύο Ἑλληνες, πλείστοι σχολιαστὲς τῶν ΜΜΕ). Οἱ ὀργισμένοι (καὶ οἱ ἀγανακτισμένοι τῆς πλατείας Συντάγματος). Οἱ ὀκνηροί, οἱ νωθοὶ (τὰ βράδια στὰ σκυλάδικα τῆς Λάρισας, αἴθουσα πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας, δημόσιο γραφεῖο, ὀλομέλεια τῆς Βουλῆς). Οἱ φιλάργυροι, ἄπληστοι καὶ πλεονέκτες (ψευδοεπιχειρηματίες, φοροφυγάδες, φοροφάνοι, προμηθευτὲς τοῦ Δημοσίου, ἐργολάβοι, φαρμακοποιοί). Λαίμαργοι (ἀχόρταγοι μιᾶς μορφῆς ἢ ἄλλης, ὅλοι μας). Ἑβδομος δακτύλιος· οἱ φιλήδονοι, οἱ λάγνοι (θού, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου).

Ἡ ἐξαίρεση. Δὲν στεγάζονται στὸ Καθαρτήριο οἱ ἀσκήσαντες ἀβάσταχτη βία κατὰ τῶν πλησίον τους καὶ τῶν περιουσιῶν τους. Αὐτοὺς ὁ Δάντης τοὺς κατατάσσει στὸν 7^ο δακτύλιο τῆς Κολάσεως. Φύλακάς τους ὁ Μινώταυρος. Συγκάτοικοι ὁ Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ὁ Ἀπίλας, ὁ Γκὺ ντὲ Μονφόρ. Ἡ Ἀλέκα (πολεμοχαρής... «πρέπει νὰ κάμουμε πόλεμο» Πυρκάλ, Ἰούνης (sic) 2011. Πόλεμος ἴσον βία). Ὁ Τσίπρας (οὐδὲν σχόλιον). Οἱ ἀναρχικοί. Οἱ χρυσαυγῖτες. Ὁ Φωτόπουλος. Ὁ ΠΑΜΕ (κατὰ διαόλου). Ὅλοι τους βασανίζονται ἀπὸ ἀκατάπαυστα δῆγματα ἐντόμων· διακατέχονται ἀπὸ ἄσβηστη δίψα. Δὲν φαίνονται πουθενὰ θερινὰ ἀνάκτορα.

Ἀπὸ τὴν Κόλαση δὲν ὑπάρχει διαφυγὴ. Ἀπὸ τὸ Καθαρτήριο ὑπάρχει ἡ ὁδὸς πρὸς τὸν Παράδεισο. Ὑστερα ἀπὸ μία διαδικασία διαλογισμοῦ, μετάνοιας καὶ ἐξιλέωσης.

Πρῶτος ὁ διαλογισμὸς. Σκοντάφτουν στὴν ἐξέταση οἱ ἡγήτορες ΠΑΣΟΚ καὶ Ν.Δ. Ἐπανεξεταστέοι τὸ 2013. Λόγω παραλογισμοῦ. Εἶναι τρελό, παρανοϊκὸ νὰ διεκδικοῦν τὴν ἐξουσία, ἐνῶ ξέρουν πῶς θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι (ἔχουν δεσμευθεῖ ἐνυπογράφως) νὰ ἐφαρμόσουν ἓνα οἰκονομικὸ καὶ κοινωνικὸ κυβερνητικὸ πρόγραμμα, μὲ τὸ ὁποῖο βρίσκονται, φύσει καὶ θέσει, σὲ ὀξύτατη ἀντίθεση. Τὸ ΠΑΣΟΚ, ἓνα γνήσιο, ἰσχυρίζονται, σοσιαλιστικὸ κίνημα, θὰ κληθεῖ νὰ ἐφαρμόσει ἓνα ἄκρως φιλελεύθερο πρόγραμμα (περιορισμὸς τοῦ ρόλου τοῦ κράτους, ἀπελευθέρωση ἐργασιακῶν σχέσεων, ἰδιωτικοποιήσεις κ.ο.κ.). Ἡ Ν.Δ., λυσσαλέος πολέμιος τοῦ Μνημονίου, παρὰ τίς συνεχεῖς δαιδαλοδρομήσεις της, θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμόσει κατὰ γράμμα τὴν πολιτικὴν ποῦ ἐπιβάλλουν τὰ δύο Μνημόνια. Ἀποκλείεται ἐπαναδιαπραγμάτευση. Συμπέρασμα: Τὰ κίνητρά τους δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀνιδιοτελεῖ. Εἶναι οἱ ἐγωῖσμοι καὶ οἱ φιλοδοξίες τῶν ἀρχηγῶν τους. Γιὰ ἓνα ἀκόμα χρόνο παραμονὴ στὸν πρῶτο δακτύλιο.

Ἡ μετάνοια. Τὸ ΠΑΣΟΚ ἔχει διαπράξει τρία ἀμαρτήματα (προπατορικὰ τὰ εἶχα χαρακτηρίσει πρὶν ἀπὸ χρόνια). Τὸν ἐκφραλισμὸ τῆς κοινωνίας, τὴν καταβάρθρωση τῆς οἰκονομίας, τὸν βιασμὸ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Προστίθεται ἡ ἐλαφρότητα καὶ ἡ κατεργαριὰ τῶν χειρισμῶν 2009-2011. Ἡ δειλὴ μονολεκτικὴ συγγνώμη (μὲ συνοδεία ἐπαίνων τοῦ Ἀνδρέα) τοῦ Βενιζέλου εἶναι παντελῶς ἀνεπαρκῆς. Δὲν περνάει τὴ δοκιμασία. Ἡ Ν.Δ., ἐξάλλου, δὲν ἔχει πείσει ὅτι ἔχει ἀποβάλλει τὴν ἐπιπολαιότητα τῆς πενταετίας 2004-2009· οὔτε τὴν ἀκρίσια, τὸν δονκιχωτισμὸ καὶ τὴν ἀσυναρτησία τῶν δύο τελευταίων χρόνων. Οὐδὲν ἴχνος μεταμέλειας. Καὶ τὸ ἐξίσου σοβαρὸ· μὲ ποιὸς θὰ κυβερνήσει; Πρέπει νὰ ξέρουμε. Θὰ μᾶς τοὺς ἀνακοινώσει ἐγκαιρα; Οἱ σκιῶδεις; Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὁ Μηταράκης; Ὁ Σταϊκούρας; Ἄλλοι ἀπ' ἔξω; Ὁ Φαήλος;

Ὑστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, πῶς λήγει τὸ ἀφήγημα; Ὁργανώνεται ἡ ἀρμόζουσα τελετὴ ἐξιλέωσης, ἐξαγνισμοῦ καὶ κάθαρσης γιὰ ὅσους θὰ διαβοῦν τὸ ποτάμι τῆς Λήθης· γιὰ τὸν ἀπλὸ λαό, τὸν πολὺ κοσμᾶκη. Ὁριμοί, λογικοί, ταπεινοί, μετριόφρονες καὶ μετριοπαθεῖς, καρτερικοί, ἀλληλέγγυοι. Μὲ ἐμπιστοσύνη στὴν ἱστορία τῆς χώρας: 142,4 δισεκατομμύρια εὐρὼ οἱ καταθέσεις τους· Ἀναλογοῦν 40 χιλιάδες ἀκριβῶς σὲ κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ 3,6 ἑκατομμύρια νοικοκυριά μας. Δὲν τὰ ἔστειλαν στὸ ἐξωτερικό. Σὲ ρυθμὸ *lamentoso*, ὡς μουσικὴ ὑπόκρουση, ἀπὸ τοῦ Φράντς Λίστ τὴ Συμφωνία τοῦ Δάντη. Ἐξάρχων ὁ Λουκάς Παπαδημόστος στὸν ρόλο τοῦ φύλακα τοῦ Καθατηρίου Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου («Ὁ ἄνδρας [ὁ Κάτων] κατεῖχε τέτοιαν ἰκανότητα καὶ δύναμη χαρακτήρα... ἀπόλυτα κυρίαρχος τῶν παθῶν του, ἄκαμπτης ἀκεραιότητος καὶ ἀδιάφορος ἐξίσου γιὰ τὸν πλοῦτο καὶ τὴ δημοτικότητα». Τίτος Λίβιος: *Ab Urbe Condita*).

12 Μαρτίου 2012

* Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερος πόνος ἀπὸ τὸ νὰ θυμᾶσαι τὶς εὐτυχισμένες ἡμέρες μέσα στὴ δυστυχία (Κόλαση V).